

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II ECONOMICS

A

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--

1. (Signature)

(In figures as in Admit Card)

(Name)

Seat No.

2. (Signature)

(In words)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

JUN - 11219

Time Allowed : 2 Hours]

[Maximum Marks : 200

Number of Pages in this Booklet : 48

Number of Questions in this Booklet : 100

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **100** objective type questions. Each question will carry **two** marks. **All** questions of Paper II will be compulsory. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

☐ A	☐ B	☒ C	☐ D
-------------------------	-------------------------	------------------------------------	-------------------------
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **100** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनिटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकांला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पाहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ करवा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

☐ A	☐ B	☒ C	☐ D
-------------------------	-------------------------	------------------------------------	-------------------------
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापि, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

JUN - 11219/II—A

Economics
Paper II
अर्थशास्त्र
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 120 Minutes]

[Maximum Marks : 200

Note : This Paper contains **Hundred (100)** multiple choice questions. Each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण शंभर (100) बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला दोन (2) गुण आहेत. सर्व प्रश्न सोडवा.

1. Consider the pair of goods X and Y. It is observed that when price of Y falls the demand for X rises. Which one of the following options would you choose regarding the nature of these goods ?
 (A) They are complementary goods
 (B) They are substitute goods
 (C) They are giffen goods
 (D) They are inferior goods
2. Read the following statements and find out if they are *correct* or *incorrect* :
 (i) When average total cost in the short run is at its minimum, the corresponding marginal cost is also minimum.
 (ii) The average fixed cost during the short run is U shaped curve.
 (A) Both are correct
 (B) (i) is correct, (ii) is incorrect
 (C) Both are incorrect
 (D) (i) is incorrect, (ii) is correct

1. 'क्ष' आणि 'य' वस्तूची जोडी आहे असे समजा जेव्हा 'य' ची किंमत घटते तेव्हा 'क्ष' ची मागणी वाढते, असे आढळून येते. या वस्तूंच्या स्वरूपाबद्दल आपण पुढीलपैकी कोणता पर्याय निवडाल ?
 (A) या वस्तू पूरक आहेत
 (B) या वस्तू पर्यायी आहेत
 (C) या गिफेन वस्तू आहेत
 (D) या कनिष्ठ वस्तू आहेत
2. खालील विधाने वाचा आणि ती चूक की बरोबर आहेत ते शोधा :
 (i) जेव्हा अल्पकाळात सरासरी एकूण व्यय न्यूनतम असतो, तेव्हा तदनुरूप सीमान्त व्यय देखील न्यूनतम असतो.
 (ii) अल्पकाळात सरासरी स्थिर व्यय वक्र इंग्रजी यू आकाराचा असतो.
 (A) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत
 (B) (i) बरोबर आहे (ii) चूक आहे
 (C) दोन्ही चूक आहेत
 (D) (i) चूक आहे (ii) बरोबर आहे

3. Uncertainty influences the estimation of costs, revenues and hence the (A) profits of the firm (B) decisions of the firm (C) investments of the firm (D) insurance policy of the firm 4. A game is one in which it is not possible to commit to strategies. (A) Co-operative (B) Non-co-operative (C) Zero sum (D) Competitive 5. Under Cournot duopoly model, the equilibrium price is (A) indeterminate (B) equal to competitive price (C) equal to monopoly price (D) more than competitive price and less than monopoly price	3. अनिश्चिततेचा प्रभाव उत्पादन संस्थेच्या व्यय व प्राप्तीवर होत असल्यामुळे वर देखील होतो. (A) उत्पादन संस्थेचा नफा (B) उत्पादन संस्थेचे निर्णय (C) उत्पादन संस्थेची गुंतवणूक (D) उत्पादन संस्थेचे गुंतवणूक धोरण 4. असा एक खेळ की ज्यामध्ये व्यूहरचनेसंबंधी बांधिलकी शक्य नसते. (A) सहकारी (B) असहकारी (C) शून्य बेरीज (D) स्पर्धात्मक 5. कुर्नोच्या द्वयधिकार प्रतिमानानुसार संतुलन किंमत असते. (A) अनिश्चित (B) स्पर्धात्मक किंमती एवढी (C) मक्तेदारी किंमती एवढी (D) स्पर्धात्मक किंमतीपेक्षा जास्त आणि मक्तेदारी किंमतीपेक्षा कमी

6. The backward bend in the shape of supply curve of labour is caused by : (A) cost of labour (B) attitude of individuals towards work and leisure (C) demand for labour (D) factor market 7. According to Dorfman, Samuelson and Solow, general equilibrium analysis becomes if it is not known whether an economic system can attain a general equilibrium. (A) Practically useless (B) Practically useful (C) Perfectly applicable (D) Impossible	6. श्रम पुरवठा वक्राच्या पाठीमागे झुकलेल्या आकाराचे कारण हे आहे. (A) श्रम व्यय (B) कार्य आणि फुरसतीचा वेळ याबाबतच्या लोकांच्या प्रवृत्ती (C) श्रमाची मागणी (D) घटक बाजार 7. डॉर्फमन, सॅम्युएलसन आणि सोलो यांच्या मते जर एखादी आर्थिक व्यवस्था सर्वसाधारण संतुलन अवस्था प्राप्त करेल किंवा नाही हे माहीत नसते तेव्हा सर्वसाधारण संतुलन विश्लेषण होते. (A) व्यावहारिकदृष्ट्या निरुपयोगी (B) व्यावहारिकदृष्ट्या उपयोगी (C) परिपूर्णपणे उपयोजनयोग्य (D) अशक्य

8. According to the Kaldor-Hicks compensation criterion, a change in economic policy leads to an improvement in social welfare if

- (A) The losers do not oppose the change
- (B) The gainers can just compensate the losers
- (C) The gainers can compensate the losers for their loss and still remain better-off themselves than before
- (D) The gainers and losers get compensation from the government

9. Moral hazards are also a result of

- (A) Symmetric information
- (B) Lack of information
- (C) Asymmetric information
- (D) Perfect information

8. केल्टडॉर-हिक्सच्या भरपाई निकषानुसार जर तर आर्थिक धोरणातील बदल सामाजिक कल्याणात सुधारणा घडवून आणतो.

- (A) लाभ गमावणारे बदलाला विरोध करीत नसतील
- (B) लाभ मिळवणारे लाभ गमावणाऱ्यांची भरपाई करीत असतील
- (C) लाभ मिळवणारे लाभ गमावणाऱ्यांची भरपाई करून देखील पूर्वीपेक्षा अधिक चांगल्या स्थितीत राहता असतील
- (D) लाभ मिळवणारे व लाभ गमावणारे यांना सरकारकडून भरपाई मिळत असेल

9. नैतिक धोका मधून देखील उत्पन्न होतो.

- (A) समरूप माहिती
- (B) माहितीचा अभाव
- (C) असमरूप माहिती
- (D) पूर्ण माहिती

10. Social welfare function was first introduced by : (A) Adam Smith (B) Joan Robinson (C) Nicholas Kaldor (D) Bergson	10. सामाजिक कल्याण फल पहिल्यांदा यांनी प्रस्तुत केले. (A) अँडम स्मिथ (B) जोन रॉबिन्सन (C) निकोलस केलडॉर (D) बर्गसन
11. Which of the following is neither a determinant of the slope of IS curve nor of the LM curve ? (A) Elasticity of interest rates to investment (B) Elasticity of money demand to income (C) Elasticity of demand to interest rate (D) Elasticity of income to investment	11. खालीलपैकी कोणता घटक IS आणि LM या दोन्हीही वक्रांचा उतार निश्चित करणारा घटक नाही ? (A) गुंतवणुकीबाबतची व्याजदराची लवचिकता (B) पैशाच्या मागणीची उत्पन्नाबाबतची लवचिकता (C) मागणीची व्याजदराबाबतची लवचिकता (D) उत्पन्नाची गुंतवणुकीबाबतची लवचिकता
12. To achieve a rise in income of ₹ 500 crores given that the marginal propensity to save (MPS) as 0.2, how much autonomous investments are needed in the Keynesian model ? (A) ₹ 100 crores (B) ₹ 1000 crores (C) ₹ 400 crores (D) ₹ 500 crores	12. उत्पन्नात ₹ 500 कोटींची वाढ साध्य करण्यासाठी सीमांत बचत प्रवृत्ती 0.2 असताना केन्सच्या प्रतिमानानुसार किती स्वायत्त गुंतवणुकीची गरज आहे ? (A) ₹ 100 कोटी (B) ₹ 1000 कोटी (C) ₹ 400 कोटी (D) ₹ 500 कोटी

13. In an economy, high powered money is equal to : (A) Monetary liabilities of central bank + government money (B) Monetary liabilities of central bank – government money (C) Monetary liabilities of central bank + foreign exchange reserves (D) Monetary liabilities of central bank – foreign exchange reserves 14. According to the Rational Expectations Hypothesis, there is no trade off between inflation and unemployment because : (A) Wages are rigid downwards (B) Prices are rigid downwards (C) People anticipate changes in money supply and accordingly adjust the prices and wages (D) People make biased forecasts about the future of economy based on available information	13. अर्थव्यवस्थेमधील जननक्षम पैसा पुढीलपैकी कोणता पर्याय दर्शवितो ? (A) मध्यवर्ती बँकेची मौद्रिक देयता + सरकारी पैसा (B) मध्यवर्ती बँकेची मौद्रिक देयता – सरकारी पैसा (C) मध्यवर्ती बँकेची मौद्रिक देयता + परकीय चलन साठे (D) मध्यवर्ती बँकेची मौद्रिक देयता – परकीय चलन साठे 14. विवेकी अपेक्षा गृहीतकानुसार भाववाद व बेरोजगारी या दोन्हीमध्ये कोणतीही देवाणघेवाण नसते कारण : (A) वेतन हे अधोगामी दिशेने ताठर असते (B) किंमती ह्या अधोगामी दिशेने ताठर असतात (C) लोक पैशाच्या पुरवठ्यातील बदल अपेक्षित धरतात व त्यानुसार किंमत आणि वेतनाचे समायोजन करतात (D) उपलब्ध माहितीच्या आधारे लोक अर्थव्यवस्थेच्या भविष्याबाबत पक्षपाती अंदाज करतात

15. Gross National Product = Gross Domestic Product +

- (A) Depreciation
- (B) Inflation
- (C) Net factor incomes from abroad
- (D) Factor costs

16. The Non-Accelerating Inflation Rate of Unemployment (NAIRU) is defined as :

- (A) Inflation rate is always zero
- (B) Actual inflation rate exceeds the expected inflation rate
- (C) Actual inflation rate is less than the expected inflation rate
- (D) Actual inflation rate equals the expected inflation rate

15. सकल राष्ट्रीय उत्पादन = सकल देशांतर्गत उत्पादन +

- (A) घसारा
- (B) चलनवाढ
- (C) परदेशातील निव्वळ घटक उत्पन्न
- (D) घटक खर्च

16. अन्वरण मुद्रास्फिती वाढ न देणारा बेरोजगारीचा दर (NAIRU) याची व्याख्या पुढीलपैकी कोणती ?

- (A) मुद्रास्फिती दर नेहमी शून्य असतो
- (B) मुद्रास्फिती या वास्तव दर मुद्रास्फितीच्या अपेक्षित दरापेक्षा जास्त असतो
- (C) मुद्रास्फितीचा वास्तव दर मुद्रास्फितीच्या अपेक्षित दरापेक्षा कमी असतो
- (D) मुद्रास्फितीचा वास्तव दर व मुद्रास्फितीचा अपेक्षित दर समान असतो

17. The total consumption divided by the total income is known as (A) Average propensity to consume (B) Marginal propensity to consume (C) Marginal propensity to save (D) Average propensity to save 18. Stagflation is a period of (A) High inflation and high unemployment (B) High inflation (C) High unemployment (D) Low inflation and high unemployment 19. If the economy is in expansionary phase of business cycle, aggregate demand is likely to be, unemployment is likely to be, inflation is likely to be and the current account balance of payments likely to be moving towards (A) rising, falling, rising, deficit (B) static, low, rising, deficit (C) falling, falling, falling, surplus (D) falling, rising, falling, surplus	17. एकूण उपभोगास एकूण उत्पन्नाने भागले असता पुढीलपैकी काय मिळते ? (A) सरासरी उपभोग प्रवृत्ती (B) सीमांत उपभोग प्रवृत्ती (C) सीमांत बचत प्रवृत्ती (D) सरासरी बचत प्रवृत्ती 18. मुद्रास्फिती सहित मंदी/कुंठीतता हा चा कालावधी असतो. (A) उच्च महागाई आणि उच्च बेरोजगारी (B) उच्च महागाई (C) उच्च बेरोजगारी (D) कमी महागाई आणि उच्च बेरोजगारी 19. अर्थव्यवस्था व्यापारचक्राच्या विस्तारक्षम अवस्थेत असताना, एकूण मागणी, बेरोजगारी, मुद्रास्फिती आणि व्यवहारतोलाच्या महसुली खात्यावर येते. (A) वाढते, कमी होते, वाढते, तूट (B) स्थिर, कमी, वाढते, तूट (C) कमी होते, कमी होते, कमी होते, आधिक्य (D) कमी होते, वाढते, कमी होते, आधिक्य

<p>20. The investment demand curve shows the relationship between the following two variables :</p> <p>(A) Investment and consumption
(B) Consumption and interest rate
(C) Investment and interest rate
(D) Investment and demand for goods</p> <p>21. Logit and Probit models are used to analyze data that are :</p> <p>(A) Binary
(B) Continuous
(C) Missing
(D) Used to analyze business cycles exclusively</p> <p>22. If X_1, X_2, \dots, X_n is a random sample from a normally distributed population with mean μ and variance σ^2, then the following follows a standard normal distribution :</p> <p>(A) $\frac{\bar{X} - \mu}{\sigma^2}$
(B) $\frac{(\bar{X} - \mu)^2}{\sigma^2}$
(C) $\frac{\sigma^2}{(\bar{X} - \mu)^2}$
(D) $\frac{\bar{X} - \mu}{\sigma/\sqrt{n}}$</p> | <p>20. गुंतवणूक मागणी वक्र हा खालीलपैकी कुठल्या दोन चलानमधील संबंध दर्शवितो :</p> <p>(A) गुंतवणूक आणि उपयोग
(B) उपभोग आणि व्याजदर
(C) गुंतवणूक आणि व्याजदर
(D) गुंतवणूक आणि वस्तूंची मागणी</p> <p>21. लॉजिट आणि प्रॉबिट प्रतिमानांचा वापर खालील प्रकारच्या समकाच्या विश्लेषणासाठी होतो :</p> <p>(A) द्विवर्गीय
(B) सलग
(C) मध्ये मध्ये संख्या उपलब्ध नसतील तेव्हा
(D) केवळ व्यापारचक्रांचे विश्लेषण करण्यासाठी</p> <p>22. जर X_1, X_2, \dots, X_n हे μ ही सरासरी σ^2 हे विचलन असलेल्या सर्वसाधारण वितरण असलेल्या लोकसंख्येतून घेतलेला स्वैर नमूना असेल, तर खालीलपैकी कोणत्याचे वितरण प्रमाणित सर्वसाधारण (Standard normal) असते ?</p> <p>(A) $\frac{\bar{X} - \mu}{\sigma^2}$
(B) $\frac{(\bar{X} - \mu)^2}{\sigma^2}$
(C) $\frac{\sigma^2}{(\bar{X} - \mu)^2}$
(D) $\frac{\bar{X} - \mu}{\sigma/\sqrt{n}}$</p> |
|---|---|

23. Suppose $Y_i = \alpha + \beta X_i + e_i$ is a linear regression model. Goldfeld-Quandt test is a test of :

- (A) Autocorrelation
- (B) Data mistakes
- (C) Heteroscedasticity
- (D) Correlation between X and Y

24. The following is the formula for Pearson's coefficient of correlation :

- (A) $\frac{\text{Covariance}(X, Y)}{\sigma_X \sigma_Y}$
- (B) $\frac{\text{Covariance}(X, Y)}{\sigma_X^2 \sigma_Y^2}$
- (C) $\frac{\sigma_X^2}{\sigma_Y^2} \text{Covariance}(X, Y)$
- (D) $\sigma_X^2 \times \text{Covariance}(X, Y) \times \sigma_Y^2$

25. If $Y_1 = \alpha + \beta X_i + e_i$ is a linear regression model and there is serial correlation among the error terms, then :

- (A) OLS estimators are unbiased and efficient
- (B) OLS estimators are unbiased but not efficient
- (C) OLS estimators are wrong
- (D) OLS estimators cannot be calculated

23. $Y_i = \alpha + \beta X_i + e_i$ हे रेखीय प्रतिपगमन प्रतिमान असेल तर गोल्डफेल्ड-क्वान्डट् ह्या चाचणीचा वापर खालीलपैकी कश्याच्या संदर्भात केला जातो ?

- (A) अवशिष्टातील सहसंबंध
- (B) आकडेवारीतील चुका
- (C) अवशिष्टातील अनेकविध प्रकिर्णता
- (D) X व Y च्या सहसंबंधाच्या संदर्भात

24. पिरसनच्या सहसंबंधाच्या गुणांकांचे सूत्र खालीलपैकी कोणते ?

- (A) $\frac{\text{Covariance}(X, Y)}{\sigma_X \sigma_Y}$
- (B) $\frac{\text{Covariance}(X, Y)}{\sigma_X^2 \sigma_Y^2}$
- (C) $\frac{\sigma_X^2}{\sigma_Y^2} \text{Covariance}(X, Y)$
- (D) $\sigma_X^2 \times \text{Covariance}(X, Y) \times \sigma_Y^2$

25. समजा $Y_1 = \alpha + \beta X_i + e_i$ हे रेखीय प्रतिपगमन प्रतिमान असेल आणि ह्या प्रतिमानाच्या अवशिष्टांमध्ये रेखीय सहसंबंध असेल, तर :

- (A) $\hat{\alpha}$ आणि $\hat{\beta}$ हे अंदाज अभिमत आणि कार्यक्षम असतात
- (B) $\hat{\alpha}$ आणि $\hat{\beta}$ हे अंदाज अभिमत असतात परंतु कार्यक्षम नसतात
- (C) $\hat{\alpha}$ आणि $\hat{\beta}$ हे अंदाज चुकीचे असतात
- (D) $\hat{\alpha}$ आणि $\hat{\beta}$ हे अंदाज काढता येत नाहीत

26. Let $y = \frac{x^3}{(x^2 + 1)}$. What is the limit of y as $x \rightarrow 1$?

- (A) 2
- (B) 0
- (C) 1
- (D) 3

27. If $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 0 & 2 \end{bmatrix}$, what would be the value of determinant A ?

- (A) 4
- (B) 2
- (C) 0
- (D) 1

28. In a static optimization problem with an equality constraint, the Lagrange multiplier, λ is :

- (A) Always less than zero
- (B) Greater than zero
- (C) Always zero
- (D) All the above

26. समजा $y = \frac{x^3}{(x^2 + 1)}$ असे असेल, तर y ची सीमा $x \rightarrow 1$ असतांना किती राहिल ?

- (A) 2
- (B) 0
- (C) 1
- (D) 3

27. जर $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 0 & 2 \end{bmatrix}$, तर सारणिकचे मूल्य काय होईल ?

- (A) 4
- (B) 2
- (C) 0
- (D) 1

28. समानता संरोध असतांना स्थितिक इष्टतम समस्येत लागरांज गुणक λ किती राहिल ?

- (A) नेहमीच शून्यापेक्षा कमी
- (B) शून्याहून अधिक
- (C) नेहमीच शून्य
- (D) उपरोक्त सर्वच

29. Suppose $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$ while

$B = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}$. Then what would

be $A - B$?

(A) $\begin{bmatrix} 0 & -1 & -1 \\ 0 & 2 & -1 \\ 1 & 0 & 0 \end{bmatrix}$

(B) $\begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$

(C) $\begin{bmatrix} 2 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \end{bmatrix}$

(D) $\begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$

29. समजा सारणी $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 1 & 1 & 1 \end{bmatrix}$, तर

$B = \begin{bmatrix} 2 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \end{bmatrix}$ मग $A - B$ काय

होईल ?

(A) $\begin{bmatrix} 0 & -1 & -1 \\ 0 & 2 & -1 \\ 1 & 0 & 0 \end{bmatrix}$

(B) $\begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$

(C) $\begin{bmatrix} 2 & 1 & 1 \\ 1 & 2 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \end{bmatrix}$

(D) $\begin{bmatrix} 2 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$

30. If $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}$, the characteristic roots of A are :

- (A) (1, 1)
- (B) (1, 3)
- (C) (-1, -3)
- (D) (-1, -1)

31. Let $y = K^\alpha L^\beta$ be the Cobb-Douglas production function. Then, α measures :

- (A) Elasticity of output with respect to labour
- (B) Elasticity of output w.r.t. capital
- (C) Marginal product of labour
- (D) Marginal product of capital

32. Identify the non-tariff barrier from the following :

- (A) Ad valorem duty
- (B) Specific duty
- (C) Compound duty
- (D) Voluntary export restraint

30. जर $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}$, तर A या सारणीचे वैशिष्ट्यमुळे (Characteristic roots) खलीलपैकी कोणती ?

- (A) (1, 1)
- (B) (1, 3)
- (C) (-1, -3)
- (D) (-1, -1)

31. समजा $y = K^\alpha L^\beta$ हे कॉब-डग्लस फल असेल, तर α हे पुढीलपैकी काय दर्शविते ?

- (A) उत्पादनाची श्रमिकांच्या सोबतची लवचिकता
- (B) उत्पादनाची भांडवलाच्या सोबतची लवचिकता
- (C) श्रमाची सिमांत उत्पादकता
- (D) भांडवलाची सिमांत उत्पादकता

32. खालीलपैकी मधून बिगरजकात अडथळा ओळखा :

- (A) मूल्याधिष्ठित कर
- (B) विशिष्ट कर
- (C) संयुक्त कर
- (D) स्वयंस्फूर्त निर्यात निर्बंध

33. Dumping aims at flooding foreign country with (A) High priced goods (B) Low priced goods (C) Specialized goods (D) Monopoly goods	33. अवपुंजनाचा उद्देश परदेशात ची गर्दी करणे असा असतो. (A) उच्च किंमती वस्तू (B) कमी किंमतीच्या वस्तू (C) विशेषीकृत वस्तू (D) मक्तेदारी वस्तू
34. The managed float was formally recognized in (A) Geneva Accord (B) Jamaica Accord (C) Washington Accord (D) London Accord	34. व्यवस्थापित तरतेस मध्ये अधिकृत मान्यता मिळाली. (A) जिनिव्हा करार (B) जमेका करार (C) वॉशिंग्टन करार (D) लंडन करार
35. Tariff on agricultural and industrial goods imposed by US during great depression is commonly known as : (A) The Smoot-Hawley Tariff (B) The Smith-Hawley Tariff (C) Herbert-Hoover Tariff (D) The Johnson-Hawley Tariff	35. जागतिक महामंदीच्या काळात अमेरिकेने कृषी व औद्योगिक वस्तूंवर आकारलेल्या जकाती सामान्यपणे असे संबोधले जाते. (A) स्मूट-हॉवले जकाती (B) स्मिथ-हॉवले जकाती (C) हर्बर्ट-हूवर जकाती (D) जॉन्सन-हॉवले जकाती

36. Factor price equalization theorem propounded by Heckscher states that factor prices in two countries get equalized in the long-term due to

- (A) difference in opportunity cost
- (B) comparative advantage
- (C) free trade based on comparative advantages
- (D) absolute advantage

37. Mercantilism was based on the ideology of

- (A) Rapid industrialization
- (B) Economic nationalism
- (C) Free trade
- (D) Economic expansionism

36. हेक्सरने प्रस्तुत केलेल्या घटक किंमत समानता सिद्धांत असे सांगतो की दीर्घकालखंडात दोन देशात घटक किंमत समानता प्रस्थापित होते कारण

- (A) संधिखर्चातील तफावती
- (B) तुलनात्मक लाभ
- (C) तुलनात्मक लाभाधारित मुक्त व्यापार
- (D) निव्वळ लाभ

37. व्यापारवाद या तत्त्वावर निर्भर होता.

- (A) वेगवान औद्योगिकीकरण
- (B) आर्थिक राष्ट्रवाद
- (C) मुक्त व्यापार
- (D) आर्थिक विस्तारवाद

38. When a country can import more with a given quantity of exports, the terms of trade are said to be (A) deteriorating terms of trade (B) improving terms of trade (C) income terms of trade (D) double factor terms of trade 39. Converting your local financial assets into foreign financial assets at the market determined exchange rate is called (A) Reserve Account (B) American Depository Receipts (C) Capital Account Convertibility (D) Current Account Convertibility 40. IMF's changed outlook on putting back the controls on capital account came after : (A) The subprime crisis (B) Greece debt crisis (C) South-East Asian Crisis (D) Oil crisis	38. जेंव्हा एखादा देश दिलेल्या निर्यात मात्रेत अधिक मात्रा आयात करू शकतो तेंव्हा त्या व्यापारशर्ती असतात. (A) बिघडलेल्या व्यापारशर्ती (B) सुधारलेल्या व्यापारशर्ती (C) उत्पन्न व्यापारशर्ती (D) द्विघटक व्यापारशर्ती 39. बाजाराने निश्चित केलेल्या विनिमय दरानुसार तुमची स्थानिक वित्तीय संपत्ती ही परकीय वित्तीय संपत्तीत रूपांतरित करतो याला असे म्हणतात. (A) राखीव खाते (B) अमेरिकन जमा पावती (C) भांडवल खात्याची परिवर्तनीयता (D) चालू खात्याची परिवर्तनीयता 40. आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीचा भांडवली खात्यावरील नियंत्रण दृष्टिकोन घटनेनंतर बदलले. (A) गौण प्रत अरिष्ट (B) ग्रीसचे कर्ज अरिष्ट (C) दक्षिणपूर्व आशियातील अरिष्ट (D) तेल अरिष्ट

41. Edgeworth Box allows the study of the intersection of :

- (A) two individuals trading two different goods
- (B) two individuals trading one good
- (C) one individual trading two different goods
- (D) two countries trading two sets containing several goods

42. To service public debt must be paid.

- (A) fees
- (B) fine
- (C) interest
- (D) tax

41. एजवर्थ बॉक्स हा खालील कोणत्या छेदनबिंदूच्या अभ्यासाला अनुमती देतो ?

- (A) दोन व्यक्ती आणि दोन वेगवेगळ्या वस्तूंचा व्यापार
- (B) दोन व्यक्ती आणि एका वस्तूचा व्यापार
- (C) एक व्यक्ती आणि दोन वेगवेगळ्या वस्तूंचा व्यापार
- (D) दोन देश आणि अनेक वस्तूंच्या दोन संचाचा व्यापार

42. सार्वजनिक कर्ज फेडण्यासाठी हे दिले पाहिजे.

- (A) शुल्क
- (B) दंड
- (C) व्याज
- (D) कर

43. A domestically held public debt is the debt that (A) we owe to the World Bank (B) we owe to the Central Bank (C) we owe to Government (D) we owe to ourselves	43. अंतर्गत सार्वजनिक कर्ज म्हणजे (A) देशाचे नागरिक जागतिक बँकेचे देणे लागतात (B) देशाचे नागरिक मध्यवर्ती बँकेचे देणे लागतात (C) देशाचे नागरिक शासनाचे देणे लागतात (D) देशाचे नागरिक स्वतःचेच देणे लागतात
44. Public debt accumulation may be so drastic as to lead to (A) fiscal breakdown (B) loss of profit in the public sector (C) loss of revenue (D) break-even point	44. सार्वजनिक कर्ज संचय इतका तीव्र असू शकेल की त्यामुळे होतो. (A) राजकोषीय प्रणालीतील बिघाड (B) सार्वजनिक क्षेत्रातील नफ्याची हानी (C) महसुलाची हानी (D) समव्यय-उत्पन्न बिंदू
45. According to the principle of intergenerational equity, the burden of today's public expenditures must be borne by (A) Present Generation (B) Government (C) Future Generation (D) Central Bank	45. आंतरपिढीय समन्याय तत्त्वानुसार सध्याच्या काळातील शासकीय खर्चाचे ओझे यांनी उचलावयास हवे. (A) सद्यकालीन पिढी (B) शासन (C) पुढची पिढी (D) मध्यवर्ती बँक

46. Government needs to follow the ethical principle of while resorting to public debt.

- (A) Frugality
- (B) Equality
- (C) Efficiency
- (D) Intergenerational equity

47. Ideally public capital formation should be financed with the help of :

- (A) loan
- (B) borrowing from foreign markets
- (C) borrowing from IMF
- (D) Tax collected

48. Rising public expenditure leads to increase in the rate of interest resulting in :

- (A) Crowding out of private investment
- (B) Crowded in of private investment
- (C) Market failure
- (D) Government failure

46. सार्वजनिक कर्ज घेताना सरकारने या नैतिक तत्त्वाचे पालन करणे आवश्यक आहे.

- (A) काटकसर
- (B) समानता
- (C) कार्यक्षमता
- (D) आंतरपिढीय समन्याय

47. आदर्श स्थितीत सार्वजनिक भांडवल निर्मितीसाठी वित्तपुरवठा मधून व्हावयास हवा.

- (A) कर्ज वित्त
- (B) परकीय बाजार कर्ज
- (C) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी कडील कर्ज
- (D) कर महसुला

48. वाढत्या सार्वजनिक खर्चामुळे व्याज दर वाढीस लागून त्याची परिणती मध्ये होते.

- (A) खासगी गुंतवणूक क्राउड आउट होते (विजनवास)
- (B) खासगी गुंतवणूक क्राउड इन होते
- (C) बाजार अपयश
- (D) शासन अपयश

49. Which of the following is <i>not</i> a public utility ? (A) Water supply (B) Electricity (C) Entertainment (D) Energy 50. The counterpart of benefit externalities is (A) average costs (B) total costs (C) internal costs (D) external costs 51. Efficiency in production requires that : (A) marginal rates of substitution are unequal to all consumers (B) marginal rates of technical substitution are unequal to all firms (C) marginal rates of substitution are equal to all consumers (D) marginal rates of technical substitution are equal to all firms	49. खालीलपैकी कोणता घटक सार्वजनिक उपयुक्तता नाही ? (A) पाणीपुरवठा (B) वीज (C) मनोरंजन (D) ऊर्जा 50. लाभ बाह्यतांची दुसरी बाजू म्हणजे (A) सरासरी व्यय (B) एकूण व्यय (C) अंतर्गत व्यय (D) बाह्य व्यय 51. उत्पादनातील कार्यक्षमता म्हणजे (A) सर्व उपभोक्त्यांसाठी सीमांत पर्यायता दर समान नसतो (B) सर्व उद्योगसंस्थांसाठी सीमांत तांत्रिक पर्यायता दर समान नसतो (C) सर्व उपभोक्त्यांसाठी सीमांत पर्यायता दर समान असतो (D) सर्व उद्योगसंस्थांसाठी सीमांत तांत्रिक पर्यायता दर समान असतो.

52. If the firm has both monopolistic power in the product market and monopolistic power in the input market then the factor is paid a price

- (A) Equal to its Marginal Revenue Product (MRP)
- (B) Less than its Marginal Revenue Product (MRP)
- (C) Greater than its Marginal Revenue Product (MRP)
- (D) Equal to its Value of Marginal Product (VMP)

53. The concept of revenue neutral rate of tax becomes relevant in the case of :

- (A) change in tax base
- (B) a new tax replacing an existing one
- (C) an old tax being discarded
- (D) change in tax structure

52. जर उत्पादनसंस्थेची वस्तू बाजारात मक्तेदारी व घटक बाजारात ग्राहकाधिकार आहे तर घटकांना दिले जाणारे मोबदले असतात.

- (A) त्यांच्या सीमांत उत्पादन प्राप्तीबरोबर
- (B) त्यांच्या सीमांत उत्पादन प्राप्तीपेक्षा कमी
- (C) त्यांच्या सीमांत उत्पादन प्राप्तीपेक्षा जास्त
- (D) त्यांच्या सीमांत उत्पादन मूल्याइतके

53. कराच्या महसूल तटस्थ दराची संकल्पना कोणत्या बाबतीत प्रस्तुत ठरते ?

- (A) कराच्या पायातील बदल
- (B) आधी अस्तित्वात असलेल्या कराची जागा नव्या कराने घेणे
- (C) एखादा जुना कर काढून टाकला जाणे
- (D) कर रचनेत बदल होणे

54. All scheduled banks in India are included in the schedule of the Reserve Bank Act and they are expected to keep cash reserves of equal to percent of their deposit liabilities. (A) Seventh, 3 (B) Second, 3 (C) Seventh, 2 (D) Third, 5 55. The Origin of Development Banks can be found in in the year (A) France, 1789 (B) U.S.A., 1776 (C) Germany, 1832 (D) Belgium, 1822 56. Indian Monetary Policy based on monetary targeting was recommended by (A) Rangarajan Committee (B) R. Gandhi Committee (C) Khusro Committee (D) Chakravarty Committee	54. सर्व भारतीय अनुसूचित बँकांनी भारतीय रिझर्व्ह बँक कायद्याच्या सूचीनुसार त्यांच्या एकूण ठेवीच्या टक्केप्रमाणे हे राखीव निधी ठेवणे अपेक्षित आहे. (A) सातव्या, 3 (B) दुसऱ्या, 3 (C) सातव्या, 2 (D) तिसऱ्या, 5 55. विकास बँकांचा उगम या देशात या वर्षी सापडतो. (A) फ्रान्स, 1789 (B) यू.एस.ए., 1776 (C) जर्मनी, 1832 (D) बेल्जीयम, 1822 56. मौद्रिक लक्ष्यानुगामी मौद्रिक धोरणाची शिफारस भारतात या समितीने केली. (A) रंगराजन समिती (B) आर. गांधी समिती (C) खुस्रो समिती (D) चक्रवर्ती समिती

57. What was the major drawback of Credit Authorization Scheme practised by RBI in 1965 ?

- (A) It led to industrial monopolies
- (B) It resulted into more industrial sickness
- (C) It led to credit starvation
- (D) It led to huge administrative delays

58. One of the major differences between Bills of Exchange and Promissory Note is that :

- (A) Bills of Exchange are for short-term while Promissory Note is for long-term
- (B) Bill of Exchange has three parties while Promissory Note has only two parties
- (C) Bills of Exchange are issued by central bank while Promissory Notes are issued by commercial banks
- (D) Bills of Exchange are illegal while Promissory Notes are legal in nature

57. 1965 मध्ये भारतीय रिझर्व्ह बँकेने अंमलात आणलेल्या पत अधिकृतता योजनेचा मुख्य दोष कोणता होता ?

- (A) यामुळे औद्योगिक मक्तेदारी निर्माण झाली
- (B) यामुळे औद्योगिक आजारपण वाढले
- (C) यामुळे पतटंचाई निर्माण झाली
- (D) यामुळे प्रचंड प्रशासकीय विलंब निर्माण झाले

58. विनिमयपत्रे आणि वचनपत्र यातील एक प्रमुख फरक असा की :

- (A) विनिमयपत्रे अल्पकालीन असतात तर वचनपत्र दीर्घकालीन असते
- (B) विनिमयपत्रात तीन पक्ष असतात तर वचनपत्रात केवळ दोन पक्ष असतात
- (C) विनिमयपत्रे मध्यवर्ती बँकेकडून वितरित केली जातात, तर वचनपत्रे व्यापारी बँका वितरित करतात
- (D) विनिमयपत्रे अवैध असतात तर वचनपत्रे वैध स्वरूपाची असतात

59. Which of the following is *not* a form of mortgage ?

- (A) Simple mortgage
- (B) English mortgage
- (C) Partial mortgage
- (D) Anomalous mortgage

60. The RBI appointed a committee under the chairmanship of S.S. Tarapore to seek recommendations on which of the following ?

- (A) Restructuring of SBI
- (B) Recovery of NPAs
- (C) Convertibility of rupee
- (D) Implementation of Basel norms

61. Basel III conditions, as applied to Indian banks deal with :

- (A) Bank capital structure
- (B) NPAs of banks
- (C) Profitability of banks
- (D) Aggregate bank loans

59. खालीलपैकी कोणता गहाणाचा प्रकार नाही ?

- (A) साधे गहाण
- (B) इंग्रजी गहाण
- (C) आंशिक गहाण
- (D) अपवादात्मक गहाण

60. रिझर्व्ह बँकेने एस.एस. तारापोर यांच्या अध्यक्षतेखाली खालीलपैकी कशावर शिफारशी करण्यासाठी समिती नेमली ?

- (A) भारतीय स्टेट बँकेची पुनर्रचना
- (B) अपालन संपत्तीची वसुली
- (C) रुपयाची परिवर्तनीयता
- (D) बेसेल तत्त्वांची अंमलबजावणी

61. भारतीय बँकांना लागू केलेल्या बेसेल III शर्ती याच्याशी निगडित आहेत.

- (A) बँक भांडवलाची संरचना
- (B) बँकांची अपालन संपत्ती
- (C) बँकांची लाभप्रदता
- (D) एकूण बँक कर्जे

62. Identify the statement that is not *correct* :

- (A) RBI was nationalized in 1949
- (B) C.D. Deshmukh was the first Indian to hold the post of Governor of RBI
- (C) RBI is the custodian of Foreign Exchange Reserves of India
- (D) Raghuram Rajan succeeded Urjit Patel as the Governor of RBI

63. SARFAESI Act (2002) in India deals with which of the following ?

- (A) Merger and acquisition of banks
- (B) Restructuring of cooperative banks
- (C) Bank Recapitalization
- (D) Recovery of NPAs.

62. चुकीचे विधान ओळखा :

- (A) भारतीय रिझर्व्ह बँकेचे राष्ट्रीयीकरण 1949 मध्ये झाले
- (B) भारतीय रिझर्व्ह बँकेचे गव्हर्नरपद भूषविणारे सी.डी. देशमुख हे पहिले भारतीय होते
- (C) भारतीय रिझर्व्ह बँक भारताच्या परकीय चलन साठ्याची अभिरक्षक असते
- (D) उर्जित पटेल यांच्यानंतर रघुराम राजन भारतीय रिझर्व्ह बँकेचे गव्हर्नर झाले

63. SARFAESI कायदा (2002) खालीलपैकी कशाशी निगडित आहे ?

- (A) बँकांचे विलिनीकरण आणि सामिलीकरण
- (B) सहकारी बँकांची पुनर्रचना
- (C) बँकेचे पुनर्भांडवलीकरण
- (D) अपालन संपत्तीची वसुली

64. Which of the following statements about Reserve Bank of India is *not* true ?

- (A) RBI is the central bank of India
- (B) RBI moulds the monetary policy of India
- (C) RBI moulds the fiscal policy of India
- (D) RBI is both the bankers' bank and Government's bank

65. Which of the following is *not* among the five associate banks that have been merged with State Bank of India ?

- (A) State Bank of Bikaner and Jaipur
- (B) State Bank of Hyderabad
- (C) State Bank of Punjab
- (D) State Bank of Mysore

64. भारतीय रिझर्व बँकेच्या संदर्भात कोणते विधान खरे **नाही** ?

- (A) भारतीय रिझर्व बँक देशाची मध्यवर्ती बँक आहे
- (B) भारतीय रिझर्व बँक मौद्रिक धोरणाची आखणी करते
- (C) भारतीय रिझर्व बँक राजवित्तीय धोरणाची आखणी करते
- (D) भारतीय रिझर्व बँक ही बँकांची बँक व सरकारची बँक आहे

65. खालीलपैकी कोणती बँक भारतीय स्टेट बँकेत विलीन केल्या गेलेल्या पाच सहयोगी बँकांमध्ये **नाही** ?

- (A) स्टेट बँक ऑफ बिकानेर आणि जयपूर
- (B) स्टेट बँक ऑफ हैदराबाद
- (C) स्टेट बँक ऑफ पंजाब
- (D) स्टेट बँक ऑफ म्हैसूर

66. Match the following :

Nobel Prize Winner

- (a) Amartya Sen
- (b) Richard Thaler
- (c) Paul Krugman
- (d) Robert Lucas

Field/Area

- (i) Behavioural Economics
- (ii) Development Economics
- (iii) Welfare Economics
- (iv) International Trade

Codes :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(ii)	(iii) (iv)
(B)	(ii)	(iii)	(iv) (i)
(C)	(iv)	(ii)	(i) (iii)
(D)	(iii)	(i)	(iv) (ii)

66. जोड्या जुळवा :

नोबेल पारितोषिक विजेते

- (a) अमर्त्य सेन
- (b) रिचर्ड थालेर
- (c) पॉल क्रुगमन
- (d) रॉबर्ट ल्युकस

क्षेत्र

- (i) वर्तणूक अर्थशास्त्र
- (ii) विकासाचे अर्थशास्त्र
- (iii) कल्याणकारी अर्थशास्त्र
- (iv) आंतराष्ट्रीय व्यापार

संकेतांक :

(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(ii)	(iii) (iv)
(B)	(ii)	(iii)	(iv) (i)
(C)	(iv)	(ii)	(i) (iii)
(D)	(iii)	(i)	(iv) (ii)

67. According to Leibenstein, the favourable conditions in the path of Economic Development are known as : (A) Positive factors (B) Incentives (C) Capital (D) Growth agents	67. लायबेन्स्टाइन यांच्या मते आर्थिक विकासाच्या मार्गातील अनुकूल स्थिती म्हणजे (A) सकारात्मक घटक (B) प्रेरणा (C) भांडवल (D) वृद्धी अभिकर्ते
68. According to Hicks, a neutral invention is when : (A) It increases savings and investment in same proportions (B) It raises marginal productivities of labour and capital in the same proportion (C) It develops agriculture and industrial sector simultaneously (D) It does not affect the economy	68. हिक्स यांच्या मते, तटस्थ नवशोध तेव्हाच घडून येतो जेव्हा : (A) त्यामुळे बचती आणि गुंतवणुकांमध्ये समान प्रमाणात वाढ होते (B) त्यामुळे श्रम आणि भांडवलाच्या सीमांत उत्पादकतेत समान प्रमाणात वाढ होते (C) त्यामुळे एकाचवेळी कृषी आणि औद्योगिक क्षेत्राचा विकास होतो (D) त्यामुळे अर्थव्यवस्थेवर परिणाम होत नाही

69. Which of the following can be said as a major difference between Harrod and Domar growth models ?

- (A) Both have different assumptions
- (B) Harrod stresses on knife-edge equilibrium while Domar does not
- (C) Harrod's model is for advanced countries while Domar model focuses on backward countries
- (D) Both use different notations for marginal propensity to consume

70. The capital-turnover criterion of investment is associated with these economists.

- (A) Joan Robinson and W.W. Rostow
- (B) J.J. Polak and N.S. Buchanan
- (C) K. Kaldor and Rosenstein-Rodan
- (D) Ragnar Nurkse and Hirschman

69. हॅरॉड आणि डोमर वृद्धी प्रारूपात खालीलपैकी कोणता प्रमुख फरक आहे ?

- (A) दोन्ही प्रारूपांची गृहीते भिन्न आहेत
- (B) हॅरॉडचा भर काटेकोर समतोलावर आहे तर डोमरचा तसा नाही
- (C) हॅरॉडचे प्रारूप प्रगत देशांसाठी आहे, तर डोमरचे प्रारूप मागास देशांवर केंद्रित आहे
- (D) दोन्ही प्रारूपात सीमांत उपभोग प्रवृत्तीसाठी भिन्न चिन्हांचा वापर केला आहे

70. गुंतवणुकीचा भांडवल-उलाढाल निकष या अर्थतज्ज्ञांशी निगडित आहे.

- (A) जोन रॉबिन्सन आणि डब्ल्यू.डब्ल्यू. रोस्टो
- (B) जे.जे. पोलाक आणि एन.एस. बुकॅनन
- (C) के. काल्डोर आणि रोझेन्टस्टाइन-रोडान
- (D) रॅगनर नर्क्से आणि हर्शमन

71. Theory of Big Push describes different kinds of

- (A) Stimulants and shocks
- (B) External economies and indivisibilities
- (C) Equilibrium traps
- (D) Growth agents

72. The way income is distributed across individuals and households is referred to as :

- (A) Absolute inequality
- (B) Relative inequality
- (C) Vertical inequality
- (D) Horizontal inequality

71. प्रबळ चालना सिद्धांतात निरनिराळ्या प्रकारचे याविषयी वर्णन केले आहे.

- (A) प्रेरके आणि धक्के
- (B) बाह्य लाभ आणि अविभाज्यता
- (C) समतोल सापळे
- (D) वृद्धी अभिकर्ते

72. व्यक्ती आणि कुटुंबांमधील उत्पन्न वितरणाच्या पद्धतीला म्हटले आहे.

- (A) निरपेक्ष विषमता
- (B) सापेक्ष विषमता
- (C) भिन्नस्तरीय विषमता
- (D) समस्तरीय विषमता

73. According to Hirschman industry is having highest combined linkage score ?

- (A) Textiles
- (B) Iron and Steel
- (C) Energy
- (D) Agro-based industries

74. Who has developed the theory of technological dualism ?

- (A) J.H. Boeke
- (B) Benjamin Higgins
- (C) R.P. Nelson
- (D) Charles Kindleberger

75. According to Rostow's growth model stage is a watershed in the life of a society ?

- (A) Traditional society
- (B) Drive to maturity
- (C) Take-off
- (D) Age of high mass consumption

73. हर्शचमन यांच्या मते उद्योगाचे संयुक्त अनुबंध गुण सर्वाधिक आहेत.

- (A) वस्त्रोद्योग
- (B) लोखंड व पोलाद उद्योग
- (C) उर्जा
- (D) कृषी-आधारित उद्योग

74. तंत्रज्ञानात्मक द्वैतवादाचा सिद्धांत कोणी विकसित केला ?

- (A) जे.एच. बोके
- (B) बेंजामिन हिगिन्स
- (C) आर.पी. नेलसन
- (D) चार्ल्स किंडलबर्जर

75. रोस्टो यांच्या वृद्धी प्रारूपानुसार अर्थव्यवस्थेच्या जीवनक्रमात क्रांतिकारी बदल दाखवणारी अवस्था ही आहे.

- (A) पारंपरिक समाज
- (B) परिपक्वतेच्या दिशेने वाटचाल
- (C) उड्डाणावस्था
- (D) उच्च सार्वत्रिक उपभोगाचा टप्पा

76. Which of the following economists have developed New Growth Theory ?

- (A) Romer, Lucas and Arrow
- (B) Romer, Robinson and Kaldor
- (C) Marx, Schumpeter and Keynes
- (D) Romer, Schumpeter and Meade

77. The basic needs approach to economic development consists of

- (A) Basic income and consumption
- (B) Provision of Minimum Wage
- (C) Provision of health services, education, housing sanitation, water supply and adequate nutrition
- (D) Public distribution scheme

76. खालीलपैकी कोणत्या अर्थतज्ज्ञांनी 'नव-वृद्धी सिद्धांत' विकसित केला आहे ?

- (A) रोमर, लुकास आणि अँरो
- (B) रोमर, रॉबिन्सन आणि काल्डोर
- (C) मार्क्स, शुंपीटर आणि केन्स
- (D) रोमर, शुंपीटर आणि मीड

77. आर्थिक विकासाच्या मूलभूत गरजा दृष्टिकोनात यांचा समावेश होतो.

- (A) मूलभूत उत्पन्न आणि उपभोग
- (B) किमान वेतनाची तरतूद
- (C) आरोग्यसेवा, शिक्षण, गृहनिर्माण स्वच्छता, पाणीपुरवठा आणि पुरेसे पोषण यांची तरतूद
- (D) सार्वजनिक वितरण योजना

78. In which year the World Development Report had the theme of 'Challenge of Development' ?

- (A) 1990
- (B) 1991
- (C) 1999
- (D) 2000

79. Which of the following says that the per capita income is maximum at a particular level of population ?

- (A) Malthusian Theory of Population
- (B) Theory of Optimum Population
- (C) Theory of Demographic Transition
- (D) Harris-Todaro Model

80. Name the state with the lowest death rate according to Census 2011.

- (A) West Bengal
- (B) Haryana
- (C) Bihar
- (D) Kerala

78. कोणत्या वर्षीच्या जागतिक विकास अहवालाचा विषय 'विकासाचे आव्हान' हा होता ?

- (A) 1990
- (B) 1991
- (C) 1999
- (D) 2000

79. लोकसंख्येच्या विशिष्ट पातळीला दरडोई उत्पन्न महत्तम असते हे पुढीलपैकी कोणता पर्याय सांगतो ?

- (A) माल्थस यांचा लोकसंख्या सिद्धांत
- (B) पर्याप्त लोकसंख्या सिद्धांत
- (C) लोकसंख्या स्थित्यंतर सिद्धांत
- (D) हॅरिस-तोडारो प्रतिमान

80. 2011 च्या जगणनेनुसार किमान मृत्यूदर असणाऱ्या राज्याचे नाव सांगा.

- (A) पश्चिम बंगाल
- (B) हरयाणा
- (C) बिहार
- (D) केरळ

81. Which of the following establishes the principle that energy can neither be created nor destroyed ?

- (A) Pigouvian Tax
- (B) Coase theorem
- (C) Tradeable permits
- (D) First law of thermodynamics

82. What is the Environmental Economics ?

- (A) The branch of Economics that studies how environmental and natural resources are developed and managed
- (B) The branch of Economics that shows how to exploit natural resources as quickly as possible
- (C) The psychological study of relationships between humans and natural resources
- (D) The relationship between Economics and trade

81. ऊर्जा निर्माण होऊ शकत नाही किंवा ती नाश पावत नाही हे तत्त्व पुढील कोणती संकल्पना स्पष्ट करते ?

- (A) पिंगूप्रणित कर
- (B) कोज प्रमेय
- (C) व्यापार योग्य परवाने
- (D) उष्णगतिकीचा प्रथम नियम

82. पर्यावरणीय अर्थशास्त्र म्हणजे काय ?

- (A) अर्थशास्त्राची अशी शाखा जी पर्यावरणीय व नैसर्गिक संसाधने विकसित करणे व त्यांचे व्यवस्थापन करणे याचा अभ्यास करते
- (B) शक्य तेवढ्या जलदतेने नैसर्गिक संसाधनांचे शोषण कसे करावे हे दर्शविणारी अर्थशास्त्राची एक शाखा
- (C) मानवी व नैसर्गिक संसाधने यांच्या सह-संबंधांचा मानसशास्त्रीय अभ्यास
- (D) अर्थशास्त्र व व्यापार यांच्यातील सहसंबंध

83. Which of the following is a transboundry externality ?

- (A) Pollution has an identifiable source
- (B) Pollution emissions in one country or several countries affect other countries without pollution problems
- (C) Pollution which emitted from many sources and it is extremely difficult to identify and monitor
- (D) Pollution which can take the form of chemical substances or energy such as noise, heat or light

83. पुढीलपैकी काय सीमापार बहिरता दर्शविते ?

- (A) प्रदूषणाचा उगम स्रोत ओळखण्यायोग्य आहे
- (B) एका किंवा अनेक देशातील प्रदूषणाचे उत्सर्जन प्रदूषणाचा प्रश्न नसणाऱ्या इतर अनेक देशांवर परिणाम करते
- (C) प्रदूषण अनेक उगमस्रोतांपासून उत्सर्जन करते व त्या उगमस्रोतांची ओळख व नियमन अत्यंत कठीण असते
- (D) रासायनिक घटकांपासून किंवा गोंगाट, उष्णता किंवा प्रकाश अशा ऊर्जा प्रकारांमुळे होणारे प्रदूषण

84. (i) The Population Policy 2000 had a long-term objective of achieving a stable population by 2015.

(ii) The Population Policy 2000 aimed at achieving universal immunization of children against all vaccine preventable diseases.

What can you say about the above statements ?

- (A) Statement (i) is correct but (ii) is incorrect
- (B) Statement (ii) is correct but (i) is incorrect
- (C) Both (i) and (ii) are correct
- (D) Both (i) and (ii) are incorrect

85. The abbreviation PPM stands for :

- (A) Parts per million
- (B) Production per million
- (C) Parts per metric ton
- (D) Production per metric ton

84. (i) सन 2015 पर्यंत लोकसंख्या स्थिर करणे हे सन 2000 च्या लोकसंख्या धोरणाचे दीर्घकालीन उद्दिष्ट होते.

(ii) संसर्गजन्य रोगांचा प्रतिबंध करण्यासाठी बालकांचे सार्वत्रिक लसीकरण करणे हे सन 2000 च्या लोकसंख्या धोरणाचे उद्दिष्ट होते.

वरील दोन विधानांबाबत खालीलपैकी कोणता पर्याय निवडाल ?

- (A) विधान (i) अचूक पण विधान (ii) चूक आहे
- (B) विधान (ii) अचूक पण विधान (i) चूक आहे
- (C) विधान (i) व (ii) अचूक आहेत
- (D) विधान (i) व (ii) चूक आहेत

85. PPM हे संक्षिप्त रूप पुढीलपैकी काय दर्शविते ?

- (A) प्रति दशलक्ष कण
- (B) प्रति दशलक्ष उत्पादन
- (C) प्रति मेट्रिक टन कण
- (D) प्रति मेट्रिक टन उत्पादन

86. Why do large business corporations voluntarily reduce their pollution ?

- (A) Some consumers are willing to pay more for Green Products
- (B) Green investors may prefer to invest with socially responsible firms
- (C) Industries try to act first before government passes tougher environmental laws
- (D) All the above statements

87. As per census 2011 data which state in India has the maximum sex ratio ?

- (A) Chhattisgarh
- (B) Karnataka
- (C) Kerala
- (D) Odisha

86. मोठी व्यवसाय मंडळे स्वेच्छेने प्रदूषण कमी करण्यासाठी का प्रयत्न करतात ?

- (A) काही उपभोक्ते हरित उत्पादनांसाठी जास्त पैसे मोजण्यास तयार असतात
- (B) हरित गुंतवणूकदार सामाजिक बांधिलकी मानणाऱ्या उद्योगसंस्थांच्या गुंतवणुकींना पसंती देतात
- (C) सरकारने कडक पर्यावरणीय नियम लावण्यापूर्वीच उद्योग संस्थांना काम करावयाचे असते
- (D) वरील सर्व विधाने खरी आहेत

87. सन 2011 च्या जनगणनेनुसार भारतातील कोणत्या राज्याचे लिंग प्रमाण महत्तम आहे ?

- (A) छत्तीसगढ
- (B) कर्नाटक
- (C) केरळ
- (D) ओरिसा

88. Which of the following is a non-renewable natural resource ? (A) Fish and livestock (B) Petroleum (C) Human Resources (D) Teakwood plantations	88. पुढीलपैकी कोणते नैसर्गिक संसाधन अनूतनी-करणीय आहे ? (A) मासे व पशुधन (B) पेट्रोलियम (C) मानवी संसाधने (D) सागाची लागवड
89. Demographic dividend refers to arise in population between the age group of years. (A) 14 to 59 (B) 15 to 59 (C) 15 to 64 (D) 14 to 64	89. लोकसंख्या लाभांश म्हणजे वर्षे वयोगटातील लोकसंख्या होय. (A) 14 ते 59 (B) 15 ते 59 (C) 15 ते 64 (D) 14 ते 64
90. Which of the following ministries implements the Mid-day Meal Scheme (MMS) ? (A) Ministry of Women and Child Development (B) Department of Food and Public Distribution (C) Planning Commission (D) Ministry of Human Resource Development	90. खालीलपैकी कोणत्या मंत्रालयामार्फत मध्यान्ह भोजन योजनेची अंमलबजावणी केली जाते ? (A) महिला आणि बाल कल्याण मंत्रालय (B) अन्न व सार्वजनिक वितरण विभाग (C) नियोजन आयोग (D) मानव संसाधन विकास मंत्रालय

91. Which of the following criteria is used to define an urban area as per the census 2011 ?

- (i) A minimum population of 5000.
- (ii) A density of population of at least 400 persons per sq.km.
- (iii) At least 75 percent of the male working population engaged in non-agricultural pursuits.

Which of the following is correct answer using the codes given below :

- (A) (i) and (ii) only
- (B) (ii) and (iii) only
- (C) (i) and (iii) only
- (D) (i), (ii) and (iii)

91. जनगणना 2011 नुसार, नागरी क्षेत्राची व्याख्या करताना खालीलपैकी कोणता निकष वापरला जातो ?

- (i) किमान लोकसंख्या 5000 इतकी असावी
- (ii) लोकसंख्येची घनता किमान 400 व्यक्ती प्रति चौ. किमी. असावी
- (iii) बिगर कृषी क्षेत्रात किमान 75 टक्के पुरुष कार्यकारी लोकसंख्या कार्यरत असावी

खालील संकेतांकाच्या आधारे अचूक उत्तर कोणते ?

- (A) फक्त (i) आणि (ii)
- (B) फक्त (ii) आणि (iii)
- (C) फक्त (i) आणि (iii)
- (D) (i), (ii) आणि (iii)

92. Which one of the following is *not* an indicator of the multidimensional Poverty Index ?

- (A) Health
- (B) Education
- (C) Living Standard
- (D) Maternal Mortality

93. Deposit Insurance and Credit Guarantee Corporation (DICGC) was established on

- (A) July 1, 1978
- (B) July 15, 1978
- (C) August 15, 1978
- (D) October 2, 1978

92. खालीलपैकी कोणते एक बहुआयामी दारिद्र्य निर्देशांकाचे निर्देशक **नाही** ?

- (A) आरोग्य
- (B) शिक्षण
- (C) राहणीमान
- (D) माता मृत्युदर

93. ठेवी विमा व पत हमी महामंडळ (DICGC) ची स्थापना रोजी झाली होती :

- (A) 1 जुलै, 1978
- (B) 15 जुलै, 1978
- (C) 15 ऑगस्ट, 1978
- (D) 2 ऑक्टोबर, 1978

94. Who recommended to establish the 'Insurance Regulation Authority' ?

- (A) Dandekar Committee
- (B) Malhotra Committee
- (C) Khusro Committee
- (D) Rangarajan Committee

95. Cryptocurrency refers to

- (A) Plastic money
- (B) Digital/Virtual currency
- (C) Digital payments
- (D) Both (A) and (B)

96. Arrange the names of the chairmen of the Finance Commission of India in the chronological order :

- (i) K.C. Pant
- (ii) K. Brahmananda Reddy
- (iii) A.M. Khusro
- (iv) K. Santhanam
- (A) (i), (ii), (iii), (iv)
- (B) (ii), (i), (iii), (iv)
- (C) (iv), (ii), (i), (iii)
- (D) (iii), (ii), (i), (iv)

94. विमा नियामक प्राधिकरण स्थापन करण्याची शिफारस कोणी केली होती ?

- (A) दांडेकर समिती
- (B) मल्होत्रा समिती
- (C) खुस्रो समिती
- (D) रंगराजन समिती

95. क्रिप्टोचलन म्हणजे.

- (A) प्लास्टिक पैसा
- (B) डिजिटल/आभासी चलन
- (C) डिजिटल देयके
- (D) (A) आणि (B) दोन्ही

96. खालील वित्त आयोगाच्या अध्यक्षांची त्यांच्या नेमणुकीच्या कालक्रमानुसार मांडणी करा :

- (i) के.सी. पंत
- (ii) के. ब्रह्मानंद रेड्डी
- (iii) ए.एम. खुस्रो
- (iv) के. सांथानम
- (A) (i), (ii), (iii), (iv)
- (B) (ii), (i), (iii), (iv)
- (C) (iv), (ii), (i), (iii)
- (D) (iii), (ii), (i), (iv)

97. Arrange the following Urban Development Programmes by the year of their implementation starting from the earliest to the latest :

(i) Integrated Development of Small and Medium Towns (IDSMT)

(ii) JNNURM

(iii) Mega Cities Programme

(iv) Smart Cities Mission

(A) (i), (ii), (iii), (iv)

(B) (i), (iii), (iv), (ii)

(C) (i), (iii), (ii), (iv)

(D) (i), (ii), (iv), (iii)

97. खालील नागरी विकास कार्यक्रमांची त्यांच्या अंमलबजावणीच्या सुरुवातीच्या वर्षापासून ते अलीकडच्या वर्षापर्यंतच्या कालक्रमानुसार मांडणी करा :

(i) लहान व मध्यम नगरांचा एकात्मिक विकास (IDSMT)

(ii) जवाहरलाल नेहरू राष्ट्रीय नागरी पुनर्निर्माण अभियान

(iii) मेगा सिटी कार्यक्रम

(iv) स्मार्ट सिटी अभियान

(A) (i), (ii), (iii), (iv)

(B) (i), (iii), (iv), (ii)

(C) (i), (iii), (ii), (iv)

(D) (i), (ii), (iv), (iii)

98. Match the following :

Year	Total Work Participation Rate in India (%)
(a) 1981	(i) 37.5
(b) 1991	(ii) 36.8
(c) 2001	(iii) 39.8
(d) 2011	(iv) 39.1
Codes :	
(a) (b) (c) (d)	
(A) (i) (ii) (iii) (iv)	
(B) (iv) (iii) (ii) (i)	
(C) (ii) (i) (iv) (iii)	
(D) (ii) (i) (iii) (iv)	

98. योग्य जोड्या जुळवा :

वर्ष	भारतातील एकूण कार्य सहभाग दर (टक्केवारीत)
(a) 1981	(i) 37.5
(b) 1991	(ii) 36.8
(c) 2001	(iii) 39.8
(d) 2011	(iv) 39.1
संकेतांक :	
(a) (b) (c) (d)	
(A) (i) (ii) (iii) (iv)	
(B) (iv) (iii) (ii) (i)	
(C) (ii) (i) (iv) (iii)	
(D) (ii) (i) (iii) (iv)	

99. Match the following :

State

- (a) Gujarat
- (b) Karnataka
- (c) Maharashtra
- (d) Tamil Nadu

Poverty estimates (2011-12)

- (i) 11.3 percent
- (ii) 16.6 percent
- (iii) 17.4 percent
- (iv) 20.9 percent

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (iii) (i) (iv)
- (B) (ii) (iv) (iii) (i)
- (C) (i) (ii) (iii) (iv)
- (D) (iv) (i) (ii) (iii)

99. योग्य जोड्या जुळवा :

राज्य

- (a) गुजरात
- (b) कर्नाटक
- (c) महाराष्ट्र
- (d) तामिळनाडू

दारिद्र्याचे प्रमाण (2011-12)

- (i) 11.3 टक्के
- (ii) 16.6 टक्के
- (iii) 17.4 टक्के
- (iv) 20.9 टक्के

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (ii) (iii) (i) (iv)
- (B) (ii) (iv) (iii) (i)
- (C) (i) (ii) (iii) (iv)
- (D) (iv) (i) (ii) (iii)

100. Match the following :

Committees

- (a) Alagh Committee
- (b) Tendulkar Committee
- (c) Lakdawala Committee
- (d) Rangarajan Committee

Years

- (i) 2012
- (ii) 2009
- (iii) 1993
- (iv) 1979

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
- (B) (iv) (iii) (ii) (i)
- (C) (iv) (ii) (iii) (i)
- (D) (ii) (i) (iv) (iii)

100. योग्य जोड्या जुळवा :

समिती

- (a) अलघ समिती
- (b) तेंडूलकर समिती
- (c) लकडावाला समिती
- (d) रंगराजन समिती

वर्ष

- (i) 2012
- (ii) 2009
- (iii) 1993
- (iv) 1979

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
- (B) (iv) (iii) (ii) (i)
- (C) (iv) (ii) (iii) (i)
- (D) (ii) (i) (iv) (iii)

JUN - 11219/II—A

ROUGH WORK